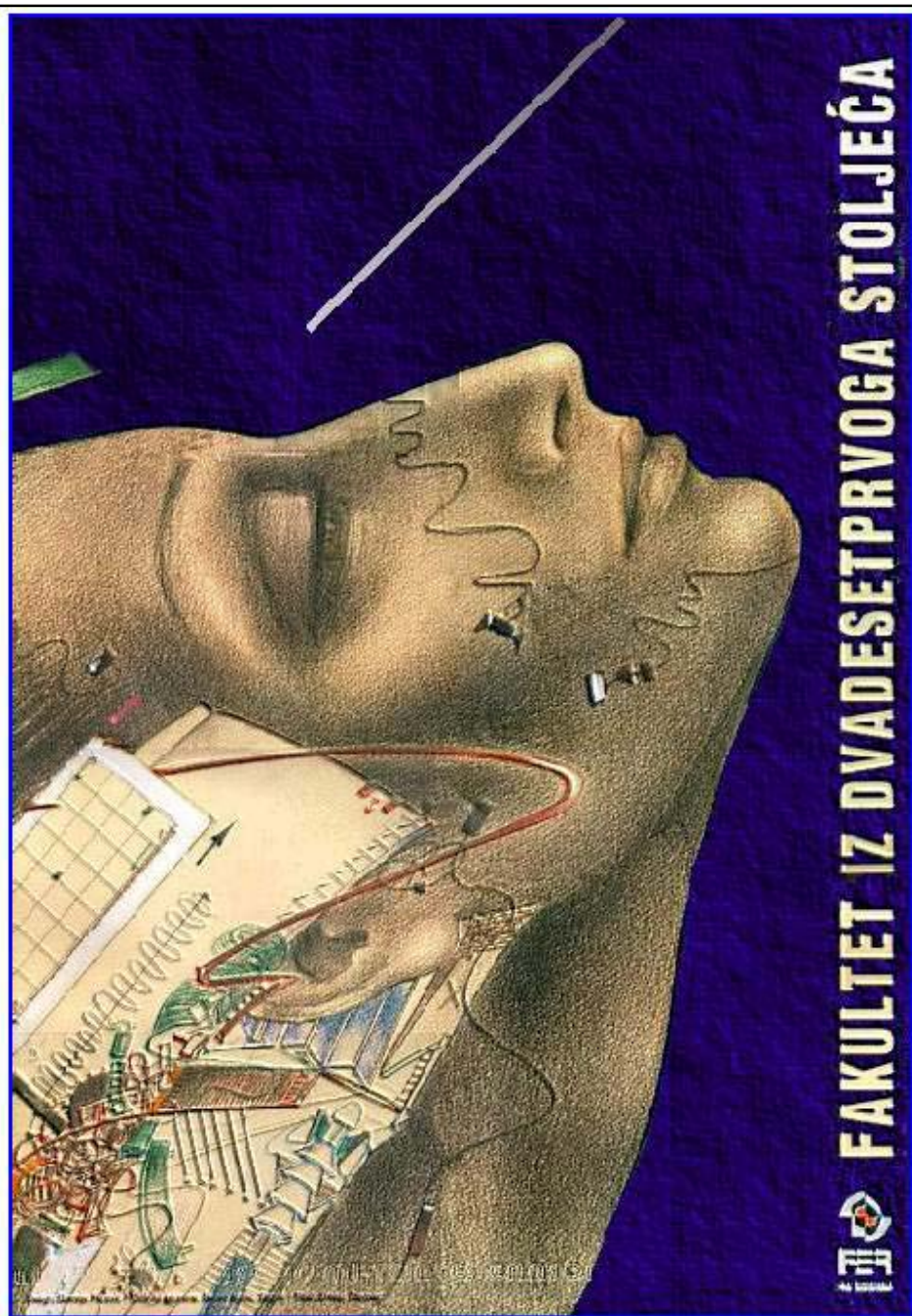

Baze podataka

Predavanja
ožujak/travanj 2008.

5. SQL (2. dio)

Podupiti

Podupiti (*Subqueries*)

vozilo	sifVoz	nosivost
	101	2500
	102	2000
	103	800
	104	1000

teret	sifTeret	tezina
	1001	1800
	1002	1200
	1003	1000

- Ispisati podatke o vozilima čija je nosivost veća od težine najtežeg tereta
- Pogrešan način:** prvo obaviti upit kojim se određuje težina najtežeg tereta

```
SELECT MAX(tezina) FROM teret;
```

- Zapamtiti dobiveni rezultat (**1800**), te napisati novi upit:

```
SELECT *  
FROM vozilo  
WHERE nosivost > 1800;
```

sifVoz	nosivost
101	2500
102	2000

Podupiti (*Subqueries*)

- Ispravan način:

```
SELECT *  
FROM vozilo  
WHERE nosivost > (SELECT MAX(tezina)  
                  FROM teret);
```

podupit

teret

sifTeret	tezina
1001	1800
1002	1200
1003	1000

vozilo

sifVoz	nosivost
101	2500
102	2000
103	800
104	1000

1800

2500 > (SELECT MAX ...) → *true*
2000 > (SELECT MAX ...) → *true*
800 > (SELECT MAX ...) → *false*
1000 > (SELECT MAX ...) → *false*

sifVoz	nosivost
101	2500
102	2000

- U navedenom primjeru je rezultat podupita jednak za svaku n-torku iz relacije vozilo, stoga je (fizički promatrano) rezultat podupita dovoljno izračunati samo jednom tijekom obavljanja upita

Podupiti (*Subqueries*)

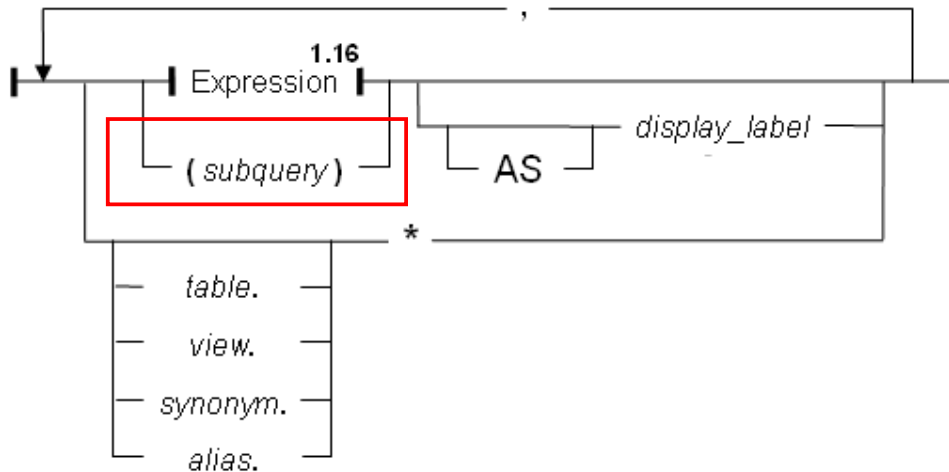
- podupit je upit koji je ugrađen u neki drugi upit
 - upit u kojeg je podupit ugrađen naziva se vanjski upit (*outer query*)
 - osim izraza **podupit** (*subquery*), u literaturi se također koristi i izraz **ugniježđeni upit** (*nested query*)
- podupit se u vanjski upit može ugraditi
 - u uvjet (*Condition*) u WHERE dijelu vanjskog upita
 - u uvjet (*Condition*) u HAVING dijelu vanjskog upita
 - u listu za selekciju (*SELECT List*) vanjskog upita
- podupit može sadržavati sve do sada spomenute dijelove SELECT naredbe osim ORDER BY dijela naredbe
- u vanjski upit se može ugraditi više podupita, u svaki od podupita se može ugraditi više podupita, itd.

Skalarni podupit (*Scalar subquery*)

- za početak, razmatrat će se najjednostavniji oblik podupita: podupit čiji je rezultat **jedna jednostavna** vrijednost (skalar)
 - npr. podatak tipa: cijeli broj, niz znakova, datum, itd.
- može se reći: rezultat skalarnog podupita je "relacija" stupnja jedan i kardinalnosti jedan
 - vrijednost atributa n-torke dotične "relacije" se u vanjskom upitu koristi kao skalarna vrijednost

Podupiti u listi za selekciju

1.3 SELECT List

vozilo	sifVoz	nosivost
	101	2500
	102	2000
	103	800
	104	1000

teret	sifTeret	tezina
	1001	1800
	1002	1200
	1003	1000

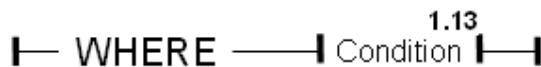
- Ispisati podatke o svim vozilima. Uz svako vozilo ispisati podatak o najvećoj težini tereta

```
SELECT *  
      , (SELECT MAX(tezina)  
          FROM teret) AS maxTezina  
FROM vozilo;
```

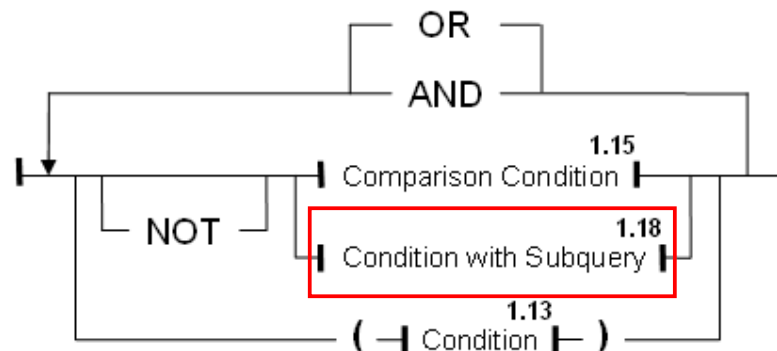
sifVoz	nosivost	maxTezina
101	2500	1800
102	2000	1800
103	800	1800
104	1000	1800

Podupiti u WHERE dijelu naredbe

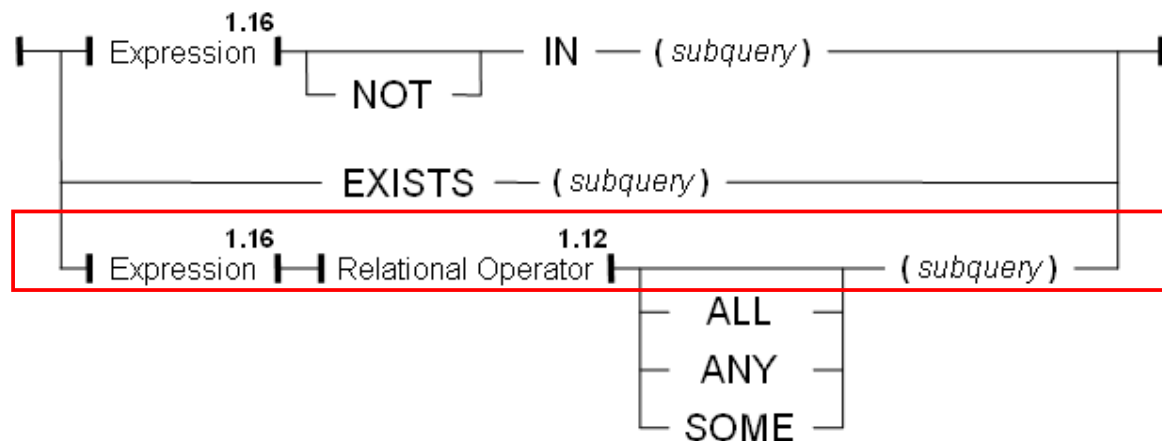
1.5. WHERE Clause

1.13. Condition

1.18. Condition with Subquery

- Ako se u WHERE ili HAVING dijelu naredbe koristi **ovdje** označeni oblik uvjeta, dopušteno je koristiti **isključivo skalarne podupite**

Podupiti u WHERE dijelu naredbe

- Ispisati podatke o studentima koji stanuju u mjestu Ludbreg

stud	mbr	prez	pbrSt
	100	Horvat	42230
	101	Kolar	21000
	102	Novak	42230

mjesto	pbr	nazMjesto
	42000	Varaždin
	42230	Ludbreg
	21000	Split

```
SELECT * FROM stud
WHERE pbrSt = (SELECT pbr FROM mjesto
               WHERE nazMjesto = 'Ludbreg');
```

42230

- Često se problem može riješiti bez podupita. U konkretnom slučaju, **bolje** rješenje glasi:

```
SELECT stud.*
FROM stud
      JOIN mjesto
      ON stud.pbrSt = mjesto.pbr
WHERE nazMjesto = 'Ludbreg';
```

Podupiti u WHERE dijelu naredbe

- Ispisati podatke o studentima koji su rođeni u mjestu Ludbreg, a stanuju u mjestu Varaždin

stud	mbr	prez	pbrRod	pbrSt
	100	Horvat	42230	42230
	101	Kolar	21000	42000
	102	Novak	42230	42000

mjesto	pbr	nazMjesto
	42000	Varaždin
	42230	Ludbreg
	21000	Split

```
SELECT * FROM stud
```

```
WHERE pbrRod = (SELECT pbr FROM mjesto  
                WHERE nazMjesto = 'Ludbreg')
```

```
AND pbrSt = (SELECT pbr FROM mjesto  
             WHERE nazMjesto = 'Varaždin');
```

42230

42000

mbr	prez	pbrRod	pbrSt
102	Novak	42230	42000

- Postoji **bolje** rješenje u kojem se koriste operacije spajanja i selekcije. Riješiti za vježbu!

Podupiti u WHERE dijelu naredbe

stud	mbr	prez	pbrSt
	100	Horvat	42230
	101	Kolar	21000
	102	Novak	42230

mjesto	pbr	nazMjesto
	42000	Varaždin
	42230	Ludbreg
	21000	Split

- Ukoliko podupit čiji bi rezultat trebao biti skalar vrati više od jedne n-torke ili više nego jedan atribut, sustav će dojaviti pogrešku

```
SELECT * FROM stud
WHERE pbrSt = (SELECT pbr FROM mjesto
               WHERE nazMjesto LIKE '%r%');
```

Pogreška

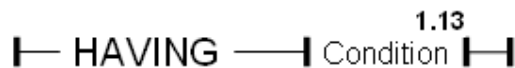
- Ukoliko podupit čiji bi rezultat trebao biti skalar ne vrati niti jednu n-torku, dobivena skalarna vrijednost će biti NULL vrijednost

```
SELECT * FROM stud
WHERE pbrSt = (SELECT pbr FROM mjesto
               WHERE nazMjesto = 'Grad Split');
```

NULL

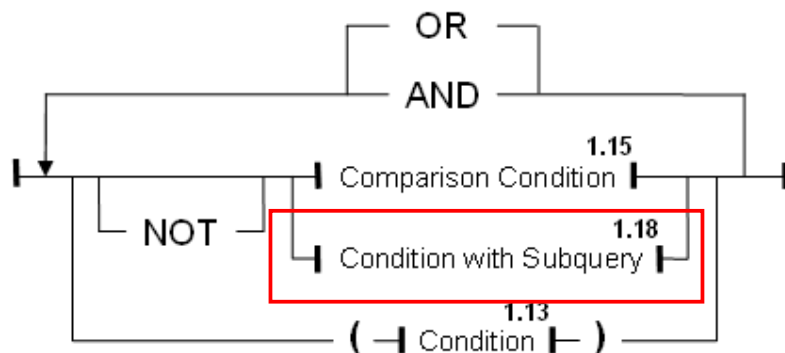
Podupiti u HAVING dijelu naredbe

1.7. HAVING Clause

- Podupiti u HAVING dijelu naredbe koriste se na jednak način kao u WHERE dijelu naredbe

1.13. Condition

Podupiti u HAVING dijelu naredbe

- Primjer:

dvorana

oznDv	kapacitet
D1	150
D2	200
A201	80

raspored

predmet	oznGr	brojSt
Matematika	M1	200
Matematika	M2	50
Matematika	M3	50
Fizika	F1	250
Fizika	F2	150
Elektronika	E1	50
Elektronika	E2	50
Elektronika	E3	100
Elektronika	E4	150

- Ispisati nazive predmeta za koje se u "D dvoranama" predavanja mogu održati istovremeno za sve grupe. Uz svaki takav predmet ispisati ukupni broj studenata na predmetu

```
SELECT predmet
      , SUM(brojSt) AS ukupnoStud
FROM raspored
GROUP BY predmet
HAVING SUM(brojSt) <=
  (SELECT SUM(kapacitet)
   FROM dvorana
   WHERE oznDv LIKE 'D%');
```

predmet	ukupnoStud
Matematika	300
Elektronika	350

350

Korelirani podupit (*Correlated subquery*)

- Ako se u podupitu koriste atributi iz vanjskog upita, za podupit i vanjski upit se kaže da su korelirani (*correlated*)
- Za podupit koji je koreliran s vanjskim upitom koristi se naziv korelirani podupit (*correlated subquery*)
- Najčešće se korelirani podupit mora (fizički) izvršiti po jedanput za svaku n-torku iz vanjskog upita
- Sljedeći podupit nije korelirani podupit: u podupitu se ne koriste atributi vanjskog upita. Rezultat podupita ne ovisi o vrijednostima n-torki iz vanjskog podupita, stoga se taj podupit (fizički) treba izvršiti samo jednom tijekom jednog obavljanja vanjskog upita

```
SELECT *  
FROM vozilo  
WHERE nosivost > (SELECT MAX(tezina)  
                  FROM teret);
```

1800

Korelirani podupit (*Correlated subquery*)

- ispisati podatke o strojevima koji su ukupno korišteni više od dopuštenog broja radnih sati

stroj	oznStr	dopBrSati
	S1	1000
	S2	1500
	S3	500

radStroja

oznStr	godina	brSatiRada
S1	2002	700
S1	2003	100
S1	2004	300
S2	2002	700
S2	2003	500
S3	2005	600

```
SELECT oznStr, dopBrSati
FROM stroj
WHERE dopBrSati <
  (SELECT SUM(brSatiRada)
   FROM radStroja
   WHERE oznStr = stroj.oznStr);
```

oznStr	dopBrSati
S1	1000
S3	500

- korelirani podupit: rezultat podupita ovisi o vrijednostima atributa vanjskog upita - za svaku n-torku vanjskog upita dobiva se drugačiji rezultat podupita

Korelirani podupit (*Correlated subquery*)

```
SELECT oznStr, dopBrSati
FROM stroj
WHERE dopBrSati <
    (SELECT SUM(brSatiRada)
     FROM radStroja
     WHERE radStroja.oznStr = stroj.oznStr);
```

oznStr	dopBrSati
S1	1000
S3	500

- upit se (logički promatrano) obavlja na sljedeći način:
 - vanjski upit uzima jednu n-torku iz relacije stroj. Na temelju sadržaja te n-torke i sadržaja relacije radStroja, u podupitu se izračunava suma sati rada dotičnog stroja. Ukoliko je uvjet usporedbe zadovoljen, testirana n-torka se pojavljuje u rezultatu
 - postupak se ponavlja za svaku n-torku relacije stroj

oznStr	dopBrSati
S1	1000
S2	1500
S3	500

1000 < (SELECT SUM ... WHERE oznStr = 'S1' ⇒ 1100) → *true*
1500 < (SELECT SUM ... WHERE oznStr = 'S2' ⇒ 1200) → *false*
500 < (SELECT SUM ... WHERE oznStr = 'S3' ⇒ 600) → *true*

Korelirani podupit (*Correlated subquery*)

- Primjer: korelirani podupit u listi za selekciju
- uz svaki stroj koji je korišten više od dopuštenog broja sati, ispisati broj sati korištenja stroja

```
SELECT oznStr
      , dopBrSati
      , (SELECT SUM(brSatiRada)
          FROM radStroja
          WHERE radStroja.oznStr = stroj.oznStr) AS koristenSati
FROM stroj
WHERE dopBrSati <
      (SELECT SUM(brSatiRada)
        FROM radStroja
        WHERE radStroja.oznStr = stroj.oznStr);
```

oznStr	dopBrSati	koristenSati
S1	1000	1100
S3	500	600

Korelirani podupit (*Correlated subquery*)

- Rješenje istog problema bez korištenja podupita:

```
SELECT stroj.oznStr
      , dopBrSati
      , SUM(brSatiRada) AS koristenSati
FROM stroj
      JOIN radStroja
      ON stroj.oznStr = radStroja.oznStr
GROUP BY stroj.oznStr, dopBrSati
HAVING dopBrSati < SUM(brSatiRada);
```

oznStr	dopBrSati	koristenSati
S1	1000	1100
S3	500	600

Korelirani podupit (*Correlated subquery*)

- Primjer: korelirani podupit u HAVING dijelu naredbe

ispit

mbr	predmet	akGod	ocj
100	Matematika	2005	2
101	Matematika	2005	3
102	Matematika	2005	4
100	Fizika	2005	2
101	Fizika	2005	5
100	Elektronika	2005	3
101	Elektronika	2005	3
110	Matematika	2006	3
111	Matematika	2006	5
110	Fizika	2006	3
111	Fizika	2006	3
112	Fizika	2006	3
113	Fizika	2006	2
111	Elektronika	2006	5
112	Elektronika	2006	4

- ispisati predmete čija je prosječna ocjena za 2006. godinu veća od prosječne ocjene tog istog predmeta za 2005. godinu

```
SELECT predmet
FROM ispit AS ispit2006
WHERE akGod = 2006
GROUP BY predmet
HAVING AVG(ocj) >
    (SELECT AVG(ocj)
     FROM ispit
     WHERE predmet = ispit2006.predmet
     AND ispit.akGod = 2005);
```

predmet

Matematika

Elektronika

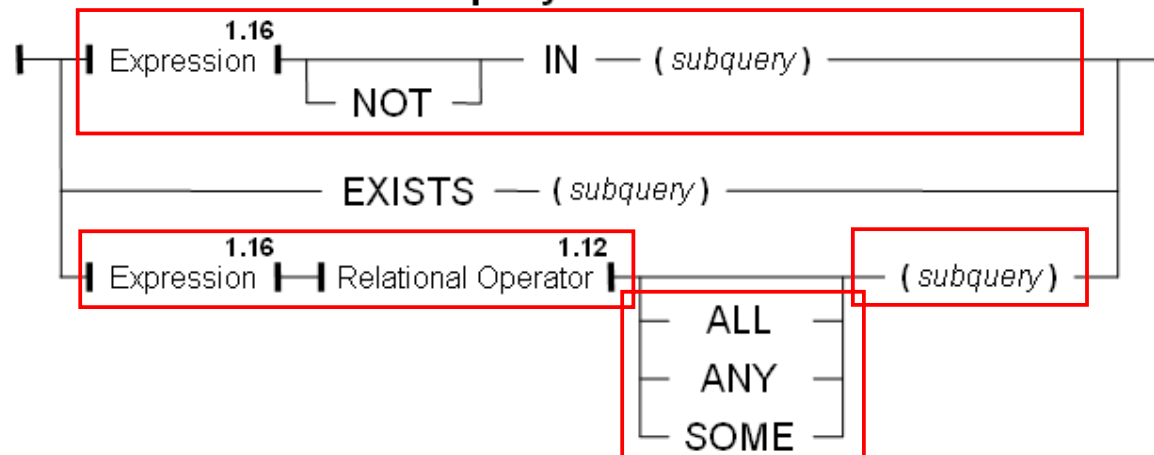
Korištenje atributa vanjskog upita u podupitu

- u podupitu se mogu koristiti atributi iz vanjskog upita (obratno ne vrijedi)
- ukoliko se imena atributa (relacija) vanjskog upita podudaraju s imenima atributa (relacija) podupita:
 - ime atributa (relacije) navedeno u podupitu se odnosi na ime atributa (relacije) iz podupita
 - ime atributa (relacije) navedeno u vanjskom upitu se odnosi na ime atributa (relacije) vanjskog upita
- ukoliko je potrebno razriješiti dvosmislenost (npr. ista relacija se koristi u FROM dijelu vanjskog upita i FROM dijelu podupita, a u podupitu se koriste atributi relacije iz vanjskog upita), dovoljno je preimenovati relaciju u vanjskom upitu ili u podupitu
 - prethodni primjer ilustrira takav slučaj

Jednostupčani podupit (*Single-column subquery*)

- Rezultat jednostupčanog podupita je relacija stupnja jedan, s (moguće) više n-torki
 - također je dopušteno da jednostupčani podupit vrati jednu ili niti jednu n-torku
- jednostupčani podupiti se koriste u WHERE dijelu ili HAVING dijelu vanjskog upita
- jednostupčani podupiti se ne koriste u listi za selekciju

1.18. Condition with Subquery

Jednostupčani podupit (*Single-column subquery*)

- Ispisati podatke o studentima čije je prezime različito od svih prezimena nastavnika

stud	mbr	ime	prez
	100	Ivan	Horvat
	101	Ana	Kolar
	102	Marko	Novak

nastavnik	jmbg	prez
	12345	Kolar
	23456	Ban
	34567	Pernar

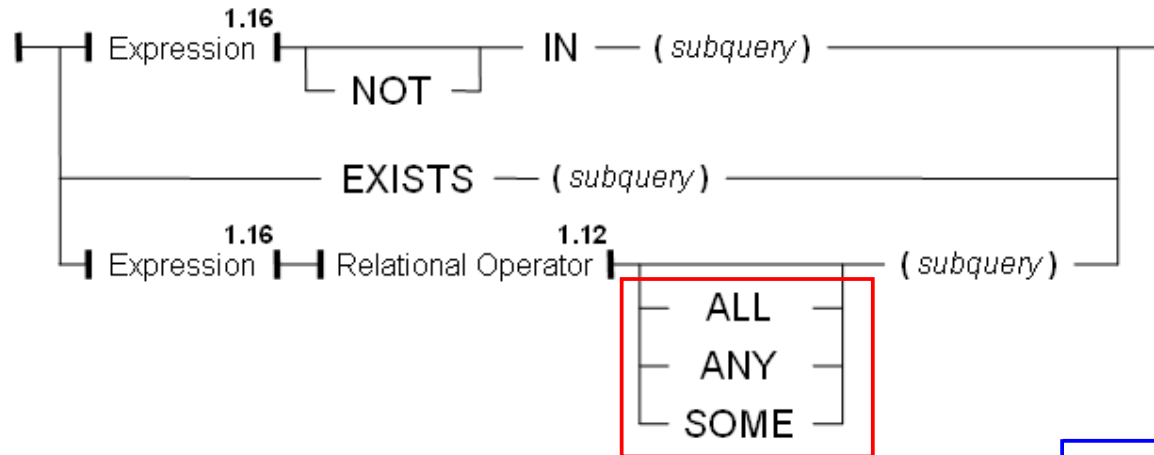
```
SELECT *  
FROM stud  
WHERE prez <> (SELECT prez  
                FROM nastavnik);
```

Kolar
Ban
Pernar

- Ovako napisan podupit **nije ispravan** - sustav će dojaviti pogrešku jer pomoću relacijskog operatora <> pokušavamo usporediti skalarnu vrijednost i rezultat podupita koji sadrži tri vrijednosti
- Potrebno je koristiti oblike usporedbe s IN, ALL, ANY, SOME

Jednostupčani podupit (*Single-column subquery*)

1.18. Condition with Subquery

Kolar
Ban
Pernar

```
SELECT *  
FROM stud  
WHERE prez <> ALL (SELECT prez  
FROM nastavnik);
```

mbr	ime	prez
100	Ivan	Horvat
102	Marko	Novak

- uvjet selekcije će biti zadovoljen za one n-torke iz relacije stud čija je vrijednost atributa prez različita od vrijednosti svih članova (multi)skupa dobivenog obavljanjem podupita

Jednostupčani podupit (*Single-column subquery*)

- **izraz** { < | <= | = | <> | > | >= } **ALL** (podupit)
 - *true* ako je **izraz** { < | <= | = | <> | > | >= } od svih vrijednosti dobivenih podupitom
- **izraz** { < | <= | = | <> | > | >= } **SOME** (podupit)
 - *true* ako je **izraz** { < | <= | = | <> | > | >= } od barem jedne vrijednosti dobivene podupitom
- **ANY** je sinonim za **SOME**

Jednostupčani podupit (*Single-column subquery*)

- Ispisati podatke o dvoranama čiji je kapacitet veći od broja studenata u barem jednoj od grupa

dvorana	oznDv	kapacitet
	D1	150
	D2	120
	A201	80

grupa	oznGr	brojSt
	M1	100
	F1	170
	E4	150

```
SELECT *  
FROM dvorana  
WHERE kapacitet > SOME (SELECT brojSt  
                           FROM grupa);
```

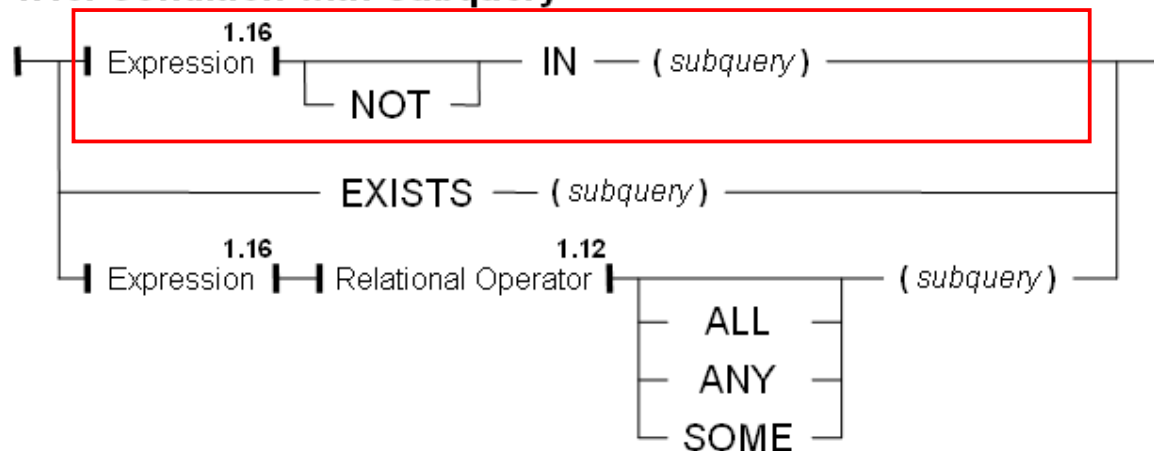
100
170
150

oznDv	kapacitet
D1	150
D2	120

- za vježbu riješiti bez podupita (spajanje, selekcija, projekcija)

Jednostupčani podupit (*Single-column subquery*)

1.18. Condition with Subquery

- izraz **IN** (podupit)
 - *true* ako se u (multi)skupu vrijednosti dobivenih podupitom nalazi barem jedan element jednak vrijednosti **izraza**
 - ekvivalentno sa: **izraz = SOME** (podupit)
- izraz **NOT IN** (podupit)
 - *true* ako se u (multi)skupu vrijednosti dobivenih podupitom ne nalazi niti jedan element jednak vrijednosti **izraza**
 - ekvivalentno sa: **izraz <> ALL** (podupit)

Jednostupčani podupit (*Single-column subquery*)

- Ispisati podatke o studentima koji su bili koji predmet položili tijekom akademske godine 2005.

stud	
mbr	prez
100	Horvat
101	Kolar
102	Novak
103	Ban

ispit			
mbr	predmet	akGod	ocjena
100	Matematika	2006	1
100	Elektronika	2005	2
100	Fizika	2005	3
102	Elektronika	2005	2
102	Fizika	2006	5
103	Elektronika	2005	NULL
103	Matematika	2007	4

```
SELECT *  
FROM stud  
WHERE mbr IN  
    (SELECT mbr  
     FROM ispit  
     WHERE akGod = 2005  
       AND ocjena > 1);
```

100
100
102

mbr	prez
100	Horvat
102	Novak

- za vježbu riješiti bez podupita (spajanje, selekcija, projekcija)

NULL vrijednosti i jednostupčani podupiti

- izraz *relOp* **ALL** (podupit)
 - ako je podupitom dobiven skup vrijednosti $\{x_1, x_2, \dots, x_n\}$, efektivno se uvjet izračunava na sljedeći način:
 - izraz *relOp* x_1 AND izraz *relOp* x_2 AND ... AND izraz *relOp* x_n
- izraz *relOp* **SOME** (podupit)
 - ako je podupitom dobiven skup vrijednosti $\{x_1, x_2, \dots, x_n\}$, efektivno se uvjet izračunava na sljedeći način:
 - izraz *relOp* x_1 OR izraz *relOp* x_2 OR ... OR izraz *relOp* x_n
- izraz **IN** (podupit)
 - ekvivalentno sa: izraz = **SOME** (podupit)
- izraz **NOT IN** (podupit)
 - ekvivalentno sa: izraz \neq **ALL** (podupit)

Primjeri: podupiti i NULL vrijednosti

- naročitu pažnju pri korištenju podupita čiji rezultat može sadržavati NULL vrijednosti treba obratiti na uvjete selekcije oblika:

```
WHERE expression relationalOperator ALL (subquery)
```

```
WHERE expression NOT IN (subquery)
```

ukoliko se u rezultatu ovakvih podupita nalazi makar jedna NULL vrijednost, rezultat izračunavanja uvjeta selekcije nikad neće biti *true*

Primjeri: podupiti i NULL vrijednosti

uplata

rbrUpl	iznosUpl
1	50
2	NULL
3	200
4	120

isplata

rbrIspl	iznosIspl
1	80
2	100
3	NULL
4	150

```
SELECT * FROM uplata
WHERE iznosUpl >
SOME (SELECT iznosIspl FROM isplata);
```

80
100
NULL
150

rbrUpl	iznosUpl
1	50
2	NULL
3	200
4	120

50 > 80 OR 50 > 100 OR 50 > NULL OR 50 > 150 → *unknown*

NULL > 80 OR NULL > 100 OR NULL > NULL OR NULL > 150 → *unknown*

200 > 80 OR 200 > 100 OR 200 > NULL OR 200 > 150 → *true*

120 > 80 OR 120 > 100 OR 120 > NULL OR 120 > 150 → *true*

rbrUpl	iznosUpl
3	200
4	120

Primjeri: podupiti i NULL vrijednosti

uplata

rbrUpl	iznosUpl
1	50
2	NULL
3	200
4	120

isplata

rbrIspl	iznosIspl
1	80
2	100
3	NULL
4	150

```
SELECT * FROM uplata
WHERE iznosUpl >
ALL (SELECT iznosIspl FROM isplata);
```

80
100
NULL
150

rbrUpl	iznosUpl
1	50
2	NULL
3	200
4	120

50 > 80 AND 50 > 100 AND 50 > NULL AND 50 > 150 → *false*

NULL > 80 AND NULL > 100 AND NULL > NULL AND NULL > 150 → *unknown*

200 > 80 AND 200 > 100 AND 200 > NULL AND 200 > 150 → *unknown*

120 > 80 AND 120 > 100 AND 120 > NULL AND 120 > 150 → *false*

rbrUpl	iznosUpl
--------	----------

Primjeri: podupiti i NULL vrijednosti

uplata

rbrUpl	iznosUpl
1	50
2	NULL
3	100
4	80

isplata

rbrIspl	iznosIspl
1	80
2	100
3	NULL
4	150

```
SELECT * FROM uplata
WHERE iznosUpl IN
  (SELECT iznosIspl FROM isplata);
```

80
100
NULL
150

rbrUpl	iznosUpl
1	50
2	NULL
3	100
4	80

50 = 80 OR 50 = 100 OR 50 = NULL OR 50 = 150 → *unknown*

NULL = 80 OR NULL = 100 OR NULL = NULL OR NULL = 150 → *unknown*

100 = 80 OR 100 = 100 OR 100 = NULL OR 100 = 150 → *true*

80 = 80 OR 80 = 100 OR 80 = NULL OR 80 = 150 → *true*

rbrUpl	iznosUpl
3	100
4	80

Primjeri: podupiti i NULL vrijednosti

uplata

rbrUpl	iznosUpl
1	50
2	NULL
3	100
4	80

isplata

rbrIspl	iznosIspl
1	80
2	100
3	NULL
4	150

```
SELECT * FROM uplata
WHERE iznosUpl NOT IN
  (SELECT iznosIspl FROM isplata);
```

80
100
NULL
150

rbrUpl	iznosUpl
1	50
2	NULL
3	100
4	80

$50 \neq 80$ AND $50 \neq 100$ AND $50 \neq \text{NULL}$ AND $50 \neq 150 \rightarrow \text{unknown}$

$\text{NULL} \neq 80$ AND $\text{NULL} \neq 100$ AND $\text{NULL} \neq \text{NULL}$ AND $\text{NULL} \neq 150 \rightarrow \text{unknown}$

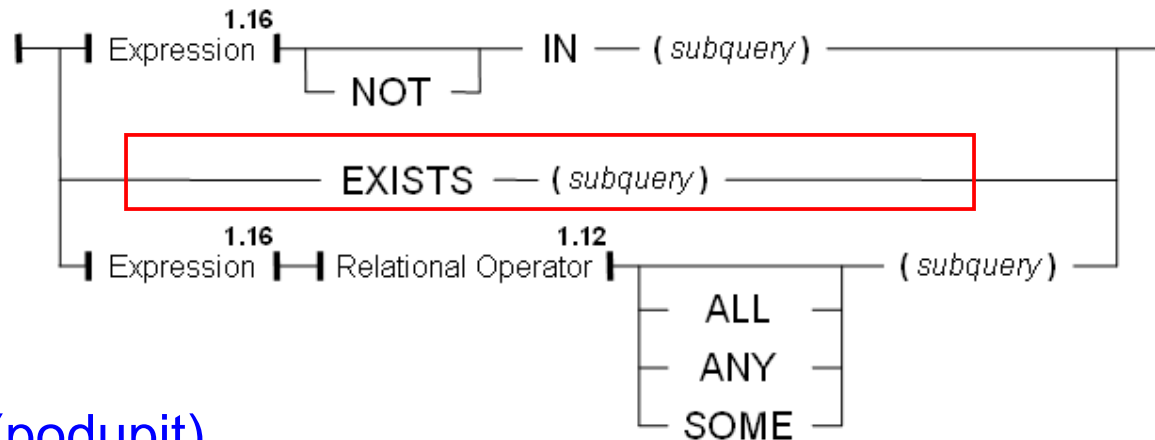
$100 \neq 80$ AND $100 \neq 100$ AND $100 \neq \text{NULL}$ AND $100 \neq 150 \rightarrow \text{false}$

$80 \neq 80$ AND $80 \neq 100$ AND $80 \neq \text{NULL}$ AND $80 \neq 150 \rightarrow \text{false}$

rbrUpl	iznosUpl
--------	----------

Operator EXISTS

1.18. Condition with Subquery

■ **EXISTS** (podupit)

- *true* ako rezultat podupita sadrži barem jednu n-torku (bilo kakvu). Pri tome nije važno koliko u dobivenoj n-torci ili n-torkama ima atributa (podupit ne mora biti jednostupčan) niti koje su vrijednosti njihovih atributa

■ **NOT EXISTS** (podupit)

- *true* ako rezultat podupita ne sadrži niti jednu n-torku
- na rezultat vanjskog upita ne utječe eventualna pojava NULL vrijednosti u rezultatu podupita

Operator EXISTS

- Ispisati podatke o studentima koji u akademskoj godini u kojoj su upisali studij nisu položili niti jedan ispit

stud	mbr	prez	akGodUpis
	100	Horvat	2005
	101	Kolar	2005
	102	Novak	2006
	103	Ban	2005

ispit	mbr	predmet	akGod	ocjena
	100	Matematika	2005	1
	100	Fizika	2006	2
	100	Elektronika	2007	4
	100	Matematika	2006	3
	101	Matematika	2005	2
	101	Fizika	2005	5
	102	Matematika	2006	4

```
SELECT *  
FROM stud  
WHERE NOT EXISTS  
    (SELECT * FROM ispit  
     WHERE ispit.mbr = stud.mbr  
           AND akGod = akGodUpis  
           AND ocjena > 1 );
```

ovdje se npr. moglo napisati
samo mbr: dobio bi se jednak
rezultat

mbr	prez	akGodUpis
100	Horvat	2005
103	Ban	2005

Podupiti u HAVING dijelu naredbe

- Svi prikazani oblici podupita mogu se također koristiti i u HAVING dijelu naredbe
- Primjer: ispisati naziv(e) predmeta s najvećim prosjekom

```
SELECT predmet
FROM ispit
GROUP BY predmet
HAVING AVG(ocjena) >= ALL
  (SELECT AVG(ocjena)
   FROM ispit
   GROUP BY predmet);
```

ispit

mbr	predmet	ocjena
100	Matematika	4
101	Matematika	5
102	Matematika	3
100	Fizika	3
101	Fizika	4
101	Elektronika	5
102	Elektronika	3

4.0
3.5
4.0

predmet
Matematika
Elektronika

Nepotrebno korištenje podupita

- Ispisati podatke o upisima predmeta svih studenata koji stanuju u Zaboku

- Loše rješenje:

```
SELECT * FROM upisanPredmet
  WHERE jmbag IN (
    SELECT jmbag FROM student
      WHERE pbrStan IN (
        SELECT pbr FROM mjesto
          WHERE nazMjesto = 'Zabok'
      )
  ) ;
```

- Bolje rješenje:

```
SELECT upisanPredmet.*
  FROM upisanPredmet, student, mjesto
 WHERE upisanPredmet.jmbag = student.jmbag
    AND student.pbrStan = mjesto.pbr
    AND nazMjesto = 'Zabok';
```

Nepotrebno korišćenje podupita

- Ispisati podatke o studentima i nazivima mjesta u kojima stanuju. U rezultatu trebaju biti i studenti čije je mjesto stanovanja nepoznato
- Vrlo loše rješenje:

```
SELECT student.*  
      , (SELECT nazMjesto FROM mjesto  
          WHERE pbr = pbrStan) AS nazMjesto  
FROM student;
```

- Ispravno rješenje:

```
SELECT student.*, nazMjesto  
FROM student  
      LEFT OUTER JOIN mjesto  
      ON pbrStan = pbr;
```

- **Zašto LEFT OUTER JOIN?**

Presjek

polozioMatem

mbr	ime	prez
100	Ivan	Kolar
102	Ana	Novak
103	Tea	Ban
107	Jura	Horvat

polozioProgr

mbr	ime	prez
102	Ana	Novak
105	Rudi	Kolar
107	Jura	Horvat

studenti koji su položili i
Matematiku i Programiranje
 $\text{polozioMatem} \cap \text{polozioProgr}$

```
SELECT *  
FROM polozioMatem  
WHERE EXISTS  
    (SELECT * FROM polozioProgr  
     WHERE polozioProgr.mbr = polozioMatem.mbr  
           AND polozioProgr.ime = polozioMatem.ime  
           AND polozioProgr.prez = polozioMatem.prez) ;
```

- Ispisuju se one n-torke relacije vanjskog upita za koje podupit **uspjije** pronaći barem jednu n-torku koja ima jednake vrijednosti atributa mbr, ime i prez kao n-torka iz vanjskog upita

mbr	ime	prez
102	Ana	Novak
107	Jura	Horvat

Presjek (pomoću spajanja)

polozioMatem

mbr	ime	prez
100	Ivan	Kolar
102	Ana	Novak
103	Tea	Ban
107	Jura	Horvat

polozioProgr

mbr	ime	prez
102	Ana	Novak
105	Rudi	Kolar
107	Jura	Horvat

$\text{polozioMatem} \cap \text{polozioProgr}$

- Isti rezultat se može dobiti na sljedeći način:

```
SELECT polozioMatem.*  
FROM polozioMatem, polozioProgr  
WHERE polozioMatem.mbr = polozioProgr.mbr  
      AND polozioMatem.ime = polozioProgr.ime  
      AND polozioMatem.prez = polozioProgr.prez;
```

mbr	ime	prez
102	Ana	Novak
107	Jura	Horvat

Presjek (u prisustvu NULL vrijednosti)

polozioMatem

mbr	ime	prez
100	Ivan	Kolar
102	NULL	Novak
103	Tea	Ban
107	NULL	NULL

polozioProgr

mbr	ime	prez
102	NULL	Novak
105	Rudi	Kolar
107	NULL	NULL

polozioMatem \cap polozioProgr

- Paziti: što je kopija n-torke?

mbr	ime	prez
102	NULL	Novak
107	NULL	NULL

```
SELECT *
  FROM polozioMatem
 WHERE EXISTS
    (SELECT * FROM polozioProgr
     WHERE
        (polozioProgr.mbr = polozioMatem.mbr OR
         polozioProgr.mbr IS NULL AND polozioMatem.mbr IS NULL)
      AND
        (polozioProgr.ime = polozioMatem.ime OR
         polozioProgr.ime IS NULL AND polozioMatem.ime IS NULL)
      AND
        (polozioProgr.prez = polozioMatem.prez OR
         polozioProgr.prez IS NULL AND polozioMatem.prez IS NULL));
```

Presjek (u prisustvu NULL vrijednosti)

polozioMatem			polozioProgr		
mbr	ime	prez	mbr	ime	prez
100	Ivan	Kolar	102	NULL	Novak
102	NULL	Novak	105	Rudi	Kolar
103	Tea	Ban	107	NULL	NULL
107	NULL	NULL			

- Isti rezultat može se dobiti pomoću spajanja

```
SELECT polozioMatem.*
FROM polozioMatem, polozioProgr
WHERE
    (polozioMatem.mbr = polozioProgr.mbr OR
     polozioMatem.mbr IS NULL AND polozioProgr.mbr IS NULL)
AND
    (polozioMatem.ime = polozioProgr.ime OR
     polozioMatem.ime IS NULL AND polozioProgr.ime IS NULL)
AND
    (polozioMatem.prez = polozioProgr.prez OR
     polozioMatem.prez IS NULL AND polozioProgr.prez IS NULL);
```

Razlika

polozioMatem

mbr	ime	prez
100	Ivan	Kolar
102	Ana	Novak
103	Tea	Ban
107	Jura	Horvat

polozioProgr

mbr	ime	prez
102	Ana	Novak
105	Rudi	Kolar
107	Jura	Horvat

studenti koji su položili Matematiku,
ali nisu položili Programiranje

polozioMatem \ polozioProgr

```
SELECT *  
FROM polozioMatem  
WHERE NOT EXISTS  
    (SELECT * FROM polozioProgr  
     WHERE polozioProgr.mbr = polozioMatem.mbr  
           AND polozioProgr.ime = polozioMatem.ime  
           AND polozioProgr.prez = polozioMatem.prez) ;
```

- Ispisuju se one n-torke relacije vanjskog upita za koje podupit **ne uspije** pronaći niti jednu n-torku koja ima jednake vrijednosti atributa mbr, ime i prez kao n-torka iz vanjskog upita

mbr	ime	prez
100	Ivan	Kolar
103	Tea	Ban

Razlika (u prisustvu NULL vrijednosti)

polozioMatem

mbr	ime	prez
100	Ivan	Kolar
102	NULL	Novak
103	Tea	Ban
107	NULL	NULL

polozioProgr

mbr	ime	prez
102	NULL	Novak
105	Rudi	Kolar
107	NULL	NULL

polozioMatem \ polozioProgr

- Paziti: što je kopija n-torke?

mbr	ime	prez
100	Ivan	Kolar
103	Tea	Ban

```
SELECT *
FROM polozioMatem
WHERE NOT EXISTS
  (SELECT * FROM polozioProgr
   WHERE
     (polozioProgr.mbr = polozioMatem.mbr OR
      polozioProgr.mbr IS NULL AND polozioMatem.mbr IS NULL)
    AND
     (polozioProgr.ime = polozioMatem.ime OR
      polozioProgr.ime IS NULL AND polozioMatem.ime IS NULL)
    AND
     (polozioProgr.prez = polozioMatem.prez OR
      polozioProgr.prez IS NULL AND polozioMatem.prez IS NULL));
```

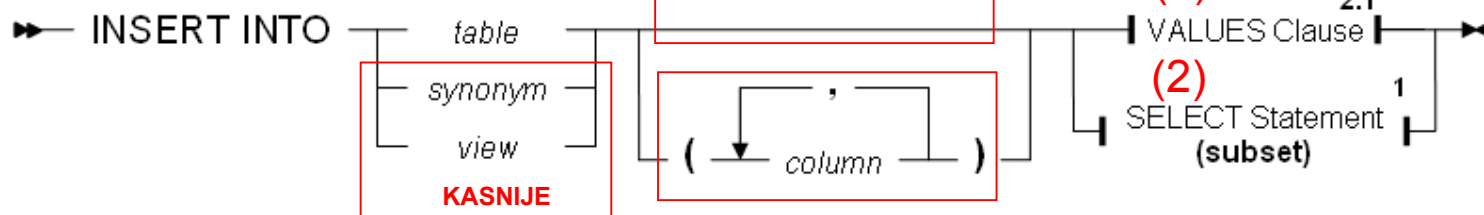
SQL naredbe za izmjenu sadržaja relacije

INSERT
DELETE
UPDATE

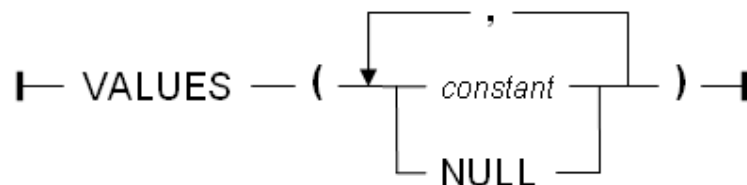
INSERT

- INSERT naredba se koristi za unos jedne n-torke (1) ili skupa n-torki (2) u relaciju *table*

2. INSERT Statement

2.1. VALUES Clause

INSERT (1), bez navedene liste atributa

- U relaciju se upisuje jedna n-torka pri čemu **vrijednosti svih** atributa n-torke **moraju biti navedene redoslijedom** kojim su atributi navedeni u CREATE TABLE naredbi kojom je relacija definirana

```
CREATE TABLE stud (  
  mbr      INTEGER  
, ime     NCHAR(30)  
, prez    NCHAR(50)  
, stipend CHAR(1) DEFAULT 'N'  
, pbrStan INTEGER DEFAULT 10000  
);
```

stud

mbr	ime	prez	stipend	pbrStan
-----	-----	------	---------	---------

Znači: ako se prilikom unosa nove n-torke ne navede vrijednost za atribut stipend, sustav će kao vrijednost tog atributa postaviti vrijednost N

```
INSERT INTO stud VALUES (  
  100  
, 'Ivan'  
, 'Horvat'  
, 'N'  
, NULL  
);
```

stud

mbr	ime	prez	stipend	pbrStan
100	Ivan	Horvat	N	NULL

INSERT (1), bez navedene liste atributa

- Opisani oblik INSERT naredbe ima neke nedostatke:
 - u slučaju kada se u relaciju upisuje n-torka čiji relativno veliki broj atributa treba postaviti na NULL vrijednost ili pretpostavljenu vrijednost (*default value*)
 - ipak se moraju navesti vrijednosti **svih** atributa
 - u slučaju kada se relacijska shema promijeni (npr. promijeni se "redoslijed" atributa)
 - budući da vrijednosti atributa moraju biti navedene redoslijedom atributa u CREATE TABLE naredbi, INSERT naredbe koje su napisane prije promjene relacijske sheme više neće biti ispravne
- zbog navedenih nedostataka, preporuča se korištenje oblika INSERT naredbe s navedenom listom atributa

INSERT (1), uz navedenu listu atributa

- U prvom dijelu naredbe navode se imena atributa (i njihov redoslijed) čije će vrijednosti (u odgovarajućem redoslijedu) biti navedene u drugom dijelu naredbe
 - atributi čije vrijednosti nisu navedene u INSERT naredbi, postavljaju se na pretpostavljenu (*default*) vrijednost (ukoliko je takva definirana u CREATE TABLE naredbi) ili na NULL vrijednost

```
INSERT INTO stud (  
    prez  
    , mbr  
    , pbrStan  
)  
VALUES (  
    'Kolar'  
    , 101  
    , 10000  
);
```

stud

mbr	ime	prez	stipend	pbrStan
100	Ivan	Horvat	N	NULL

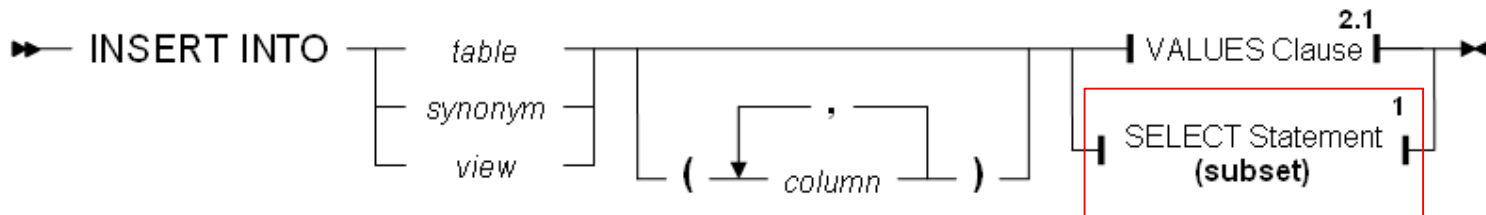
stud

mbr	ime	prez	stipend	pbrStan
100	Ivan	Horvat	N	NULL
101	NULL	Kolar	N	10000

ime? stipend?

INSERT (2)

2. INSERT Statement

- u relaciju *table* upisuju se n-torke dobivene dijelom INSERT naredbe koji je sličan SELECT naredbi - u sintaksnom dijagramu taj je dio naredbe označen sa *SELECT Statement (subset)*
 - *SELECT Statement (subset)* može sadržavati sve prethodno opisane dijelove SELECT naredbe **osim**
 - **ORDER BY**
 - **FIRST n**
 - **UNION**

INSERT (2), bez navedene liste atributa

- u relaciju položioFiz upisati podatke o studentima koji su položili predmet Fizika

stud

mbr	ime	prez	pbrSt
102	Ana	Novak	10000
105	Rudi	Kolar	21000
107	Jura	Horvat	41000
109	Tea	Ban	51000

ispit

mbr	predmet	ocjena
102	Elektronika	1
102	Matematika	3
105	Fizika	3
105	Matematika	4
107	Fizika	1
109	Fizika	5

položioFiz

mbr	imeSt	prezSt
-----	-------	--------

```
INSERT INTO položioFiz
SELECT stud.mbr, ime, prez
FROM stud, ispit
WHERE stud.mbr = ispit.mbr
AND predmet = 'Fizika'
AND ocjena > 1;
```

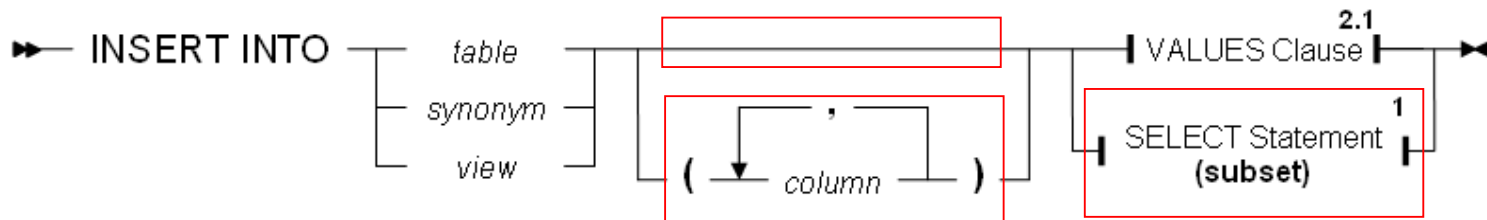
imena atributa u SELECT listi
ne moraju odgovarati imenima
atributa u relaciji položioFiz

položioFiz

mbr	imeSt	prezSt
105	Rudi	Kolar
109	Tea	Ban

INSERT (2)

2. INSERT Statement

- jednako kao kod oblika INSERT naredbe za unos jedne n-torke u relaciju
 - bez navedene liste imena atributa, broj i redoslijed atributa u n-torkama dobivenim obavljanjem SELECT dijela naredbe mora odgovarati broju i redoslijedu atributa u CREATE TABLE naredbi (prikazano u prethodnom primjeru)
 - uz navedenu listu imena atributa, atributi čije vrijednosti nisu navedene u INSERT naredbi, postavljaju se na pretpostavljenu (*default*) vrijednost (ukoliko je takva definirana u CREATE TABLE naredbi) ili na NULL vrijednost

INSERT (2), uz navedenu listu atributa

- u relaciju prosjek upisati podatke o prosječnim ocjenama pojedinih predmeta. Za vrijednost atributa akGodina postaviti NULL vrijednost

```
INSERT INTO prosjek (  
    prosOcj  
    , predmet  
)  
SELECT AVG(ocjena)  
    , predmet  
FROM ispit  
GROUP BY predmet;
```

ispit

mbr	predmet	ocjena
102	Elektronika	1
102	Matematika	3
105	Fizika	3
105	Matematika	4
107	Fizika	1
109	Fizika	5

prosjek

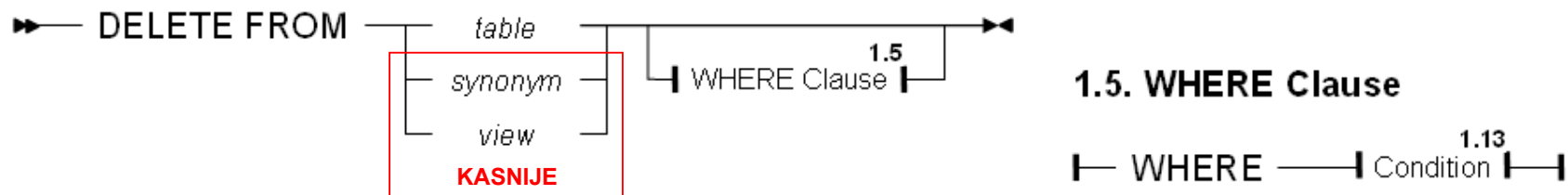
predmet	prosOcj	akGod
---------	---------	-------

prosjek

predmet	prosOcj	akGod
Elektronika	1.0	NULL
Matematika	3.5	NULL
Fizika	3.0	NULL

DELETE

4. DELETE Statement

- DELETE naredba briše one n-torke relacije *table* za koje se uvjet naveden u WHERE dijelu naredbe izračuna kao *true*
 - ako se WHERE dio naredbe ne navede, iz relacije *table* se brišu **sve** n-torke
- u WHERE dijelu naredbe mogu se koristiti svi oblici uvjeta (*Condition*) koji se koriste u WHERE dijelu SELECT naredbe, ali u FROM dijelu podupita nije dopušteno koristiti relaciju *table*

DELETE FROM mjesto

WHERE pbr IN (SELECT pbr FROM ~~mjesto~~ WHERE nazMjesto LIKE 'V%');

DELETE

- iz relacije položioFiz obrisati n-torke onih studenata koji (sudeći prema podacima iz relacije ispit) nisu položili predmet Fizika

stud

mbr	ime	prez	pbrSt
102	Ana	Novak	10000
105	Rudi	Kolar	21000
107	Jura	Horvat	41000
109	Tea	Ban	51000

ispit

mbr	predmet	ocjena
102	Elektronika	1
102	Matematika	3
105	Fizika	3
105	Matematika	4
107	Fizika	1
109	Fizika	5

položioFiz

mbr	imeSt	prezSt
102	Ana	Novak
105	Rudi	Kolar
107	Jura	Horvat
109	Tea	Ban
111	Ivan	Polak

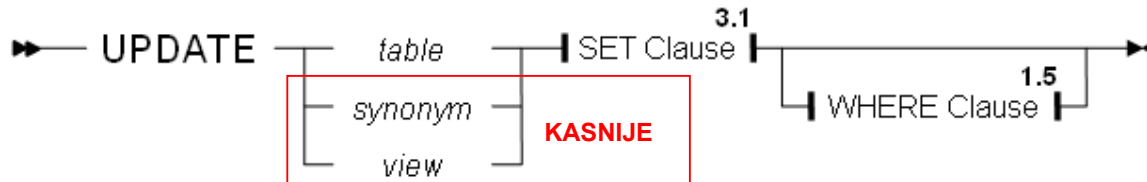
```
DELETE FROM položioFiz
WHERE mbr NOT IN
  (SELECT mbr
   FROM ispit
   WHERE predmet = 'Fizika'
   AND ocjena > 1);
```

položioFiz

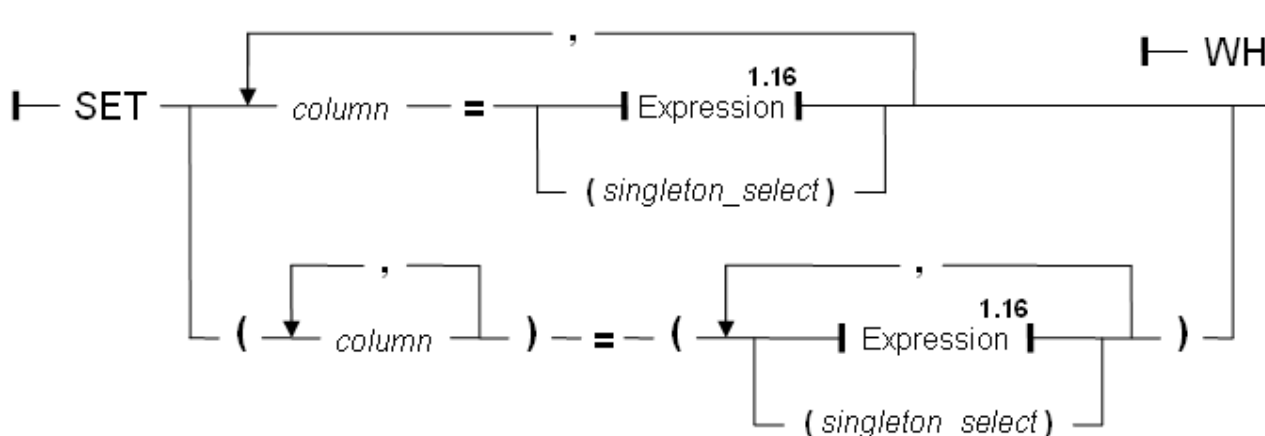
mbr	imeSt	prezSt
105	Rudi	Kolar
109	Tea	Ban

UPDATE

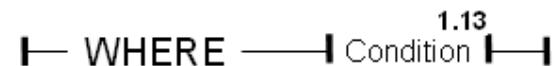
3. UPDATE Statement

3.1. SET Clause

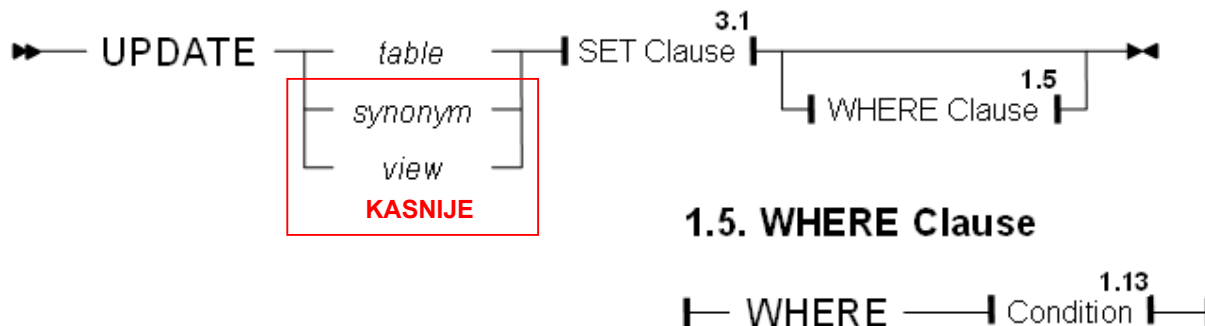
1.5. WHERE Clause

- UPDATE naredba mijenja vrijednosti atributa postojećih n-torki relacije *table*. U WHERE dijelu naredbe opisuje se koje n-torke će biti promijenjene; u SET dijelu naredbe opisuje se koji će atributi biti postavljeni na koje vrijednosti

UPDATE

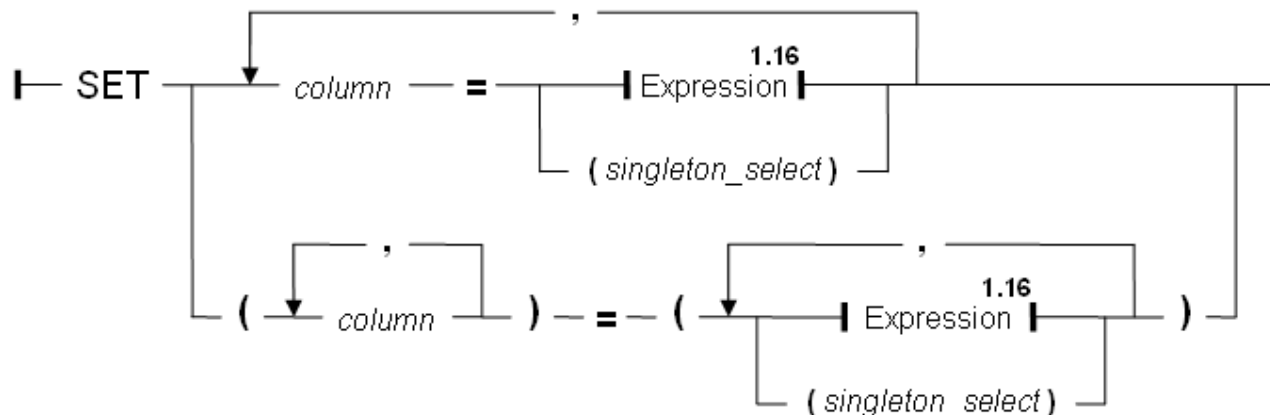
3. UPDATE Statement

- UPDATE naredba mijenja vrijednosti atributa onih n-torki relacije *table* za koje se uvjet naveden u WHERE dijelu naredbe izračuna kao *true*
 - ako se WHERE dio naredbe ne navede, mijenjaju se vrijednosti atributa u svim n-torkama relacije *table*
 - u WHERE dijelu naredbe mogu se koristiti svi oblici uvjeta (*Condition*) koji se koriste u WHERE dijelu SELECT naredbe, ali u FROM dijelu podupita nije dopušteno koristiti relaciju *table*

UPDATE

3.1. SET Clause

- SET dio naredbe određuje nove vrijednosti atributa. Nova vrijednost atributa može biti definirana kao:
 - *Expression* - konstante, NULL, atributi iz relacije *table*, binarni i unarni operatori, funkcije, uvjetni izraz, zagrade
 - *singleton_select* - jednako kao skalarni podupit (korelirani ili nekorelirani)
 - relaciju *table* nije dopušteno koristiti u FROM dijelu

UPDATE

- Bodove na međuispitu uvećati za 10 bodova onim studentima koji time ne bi stekli ukupno (bodLab+bodMI) više od 100 bodova

bodovi	mbr	prez	bodLab	bodMI
	101	Novak	30	55
	102	Polak	NULL	20
	103	Kolar	20	10
	104	Ban	10	80
	105	Horvat	50	49
	106	Seljan	10	NULL

```
UPDATE bodovi
  SET bodMI = bodMI + 10
  WHERE bodLab + bodMI + 10 <= 100;
```

bodovi	mbr	prez	bodLab	bodMI
	101	Novak	30	65
	102	Polak	NULL	20
	103	Kolar	20	20
	104	Ban	10	90
	105	Horvat	50	49
	106	Seljan	10	NULL

UPDATE

- Bodove na međuispitu uvećati za 2 boda studentima koji time ne bi stekli više od 50 bodova za međuispit, bodove za laboratorij povećati za 3 boda onim studentima koji time ne bi stekli ukupno više od 40 bodova za laboratorij

```
UPDATE bodovi SET
  bodMI = CASE
    WHEN bodMI + 2 <= 50
      THEN bodMI + 2
    ELSE bodMI
  END
, bodLab = CASE
  WHEN bodLab + 3 <= 40
    THEN bodLab + 3
  ELSE bodLab
END ;
```

bodovi

mbr	prez	bodLab	bodMI
101	Novak	30	55
102	Polak	NULL	20
103	Kolar	20	10
104	Ban	10	80
105	Horvat	50	49
106	Seljan	10	NULL

bodovi

mbr	prez	bodLab	bodMI
101	Novak	33	55
102	Polak	NULL	22
103	Kolar	23	12
104	Ban	13	80
105	Horvat	50	49
106	Seljan	13	NULL

UPDATE

- U sintaksnom dijagramu za *SET Clause* može se vidjeti da postoje dva slična, jednako vrijedna oblika:
 - SET atribut1=vrijednost1, atribut2=vrijednost2, ...
 - SET (atribut1, atribut2, ...)=(vrijednost1, vrijednost2, ...)
- Prethodna UPDATE naredba se mogla napisati na sljedeći način:

```
UPDATE bodovi SET
  (bodMI, bodLab) =
  (CASE
    WHEN bodMI + 2 <= 50
      THEN bodMI + 2
    ELSE bodMI
  END
, CASE
  WHEN bodLab + 3 <= 40
    THEN bodLab + 3
  ELSE bodLab
  END
);
```

UPDATE

- U relaciji mjesto zamijeniti stare poštanske brojeve i nazive (samo onim mjestima za koje postoje opisani novi poštanski brojevi i nazivi)

mjesto

pbr	nazMjesto
41000	ZAGREB
51400	PAZIN
52000	PULA
54000	OSIJEK

konverzija

stariPbr	noviPbr	noviNaziv
51400	52000	Pazin
52000	52100	Pula
54000	31000	Osijek

```
UPDATE mjesto
  SET (pbr, nazMjesto) = (
    (SELECT noviPbr
     FROM konverzija
     WHERE konverzija.stariPbr = mjesto.pbr
    )
    , (SELECT noviNaziv
     FROM konverzija
     WHERE konverzija.stariPbr = mjesto.pbr
    )
  )
WHERE pbr IN (SELECT stariPbr
              FROM konverzija);
```

mjesto

pbr	nazMjesto
41000	ZAGREB
52000	Pazin
52100	Pula
31000	Osijek

UPDATE

- Nastavnicima koji su na ispitima iz BP podijelili (prosječno) najveće ocjene, povećati plaću za 20000

nast

sifNast	prez	placa
101	Novak	52000
102	Kolar	55000
103	Horvat	48000
104	Ban	57000

ispitBP

mbrSt	ocjena	sifNast
1001	5	101
1002	4	101
1003	3	101
1004	2	102
1005	4	102
1006	5	103
1007	5	103
1008	2	103
1009	3	104

```
UPDATE nast SET placa = placa + 20000
WHERE sifNast IN (
  SELECT sifNast
  FROM ispitBP
  GROUP BY sifNast
  HAVING AVG(ocjena) >= ALL
    (SELECT AVG(ocjena)
     FROM ispitBP
     GROUP BY sifNast)
);
```

nast

sifNast	prez	placa
101	Novak	72000
102	Kolar	55000
103	Horvat	68000
104	Ban	57000